Çocuklar ?çin Zihin Kuram? Test Bataryas? (Ç?ZKTB) (4-5 ya?)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar ?çin Zihin Kuram? Test Bataryas? (Ç?ZKTB) (4-5 ya?)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18969

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar ?çin Zihin Kuram? Test Bataryas? (Ç?ZKTB), özellikle 4 ila 5 ya? aras?ndaki Türk çocuklar?n?n Zihin Kuram? (ToM) becerilerini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? bir psikolojik ölçektir. Bu batarya, çocuklar?n ba?kalar?n?n inançlar?n?, arzular?n? ve niyetlerini anlama yetene?ini ölçer. Ölçe?in uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? Merve Alt?nta? taraf?ndan 2014 y?l?nda Haliç Üniversitesi'nde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda yürütülmü?tür.

Çal??ma, orijinal testin Türk kültürüne adaptasyonunu sa?lam?? ve psikometrik özelliklerinin yüksek düzeyde oldu?unu kan?tlam??t?r. Özellikle faktör analizi sonuçlar? ve yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alpha) de?erleri, bataryan?n 4-5 ya? grubu Türk çocuklar?nda kullan?ma uygunlu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Zihin Kuram?, Ç?ZKTB, 4-5 ya? çocuk, Psikometri, Geli?im Psikolojisi, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama, Sosyal Bili?.

Yazarlar

Merve Alt?nta?.

Amaç

Çocuklar ?çin Zihin Kuram? Test Bataryas?'n?n temel amac?, özgün yap?s?n? koruyarak 4-5 ya? grubundaki Türk çocuklar?n?n Zihin Kuram? yeteneklerini kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki geli?imsel ara?t?rmalara ve klinik uygulamalara sa?lam bir ölçüm arac? kazand?rmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, uluslararas? alanda kullan?lan geçerli bir arac? Türkçeye kazand?rarak, Türk çocuklar?n?n Zihin Kuram? geli?im düzeylerinin kar??la?t?rmal? çal??malarda incelenmesine olanak tan?maktad?r.

Yap? (Construct)

Ölçek, sosyal bili?in kritik bir bile?eni olan Zihin Kuram? (Theory of Mind) yap?s?n? ölçmektedir. Zihin Kuram?, bireyin kendisinin ve ba?kalar?n?n zihinsel durumlar?n? (inançlar, niyetler, arzular, duygular) anlama ve bu zihinsel durumlar?n davran??lar? nas?l etkileyece?ini tahmin etme yetene?ini ifade eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ç?ZKTB, özellikle erken çocukluk döneminde belirginle?en yanl?? inanç görevleri, görünü?-gerçeklik ayr?m? ve niyet anlama gibi karma??k bili?sel becerileri ölçmeye odaklanm??t?r.

Geçerlik

Bataryan?n yap? geçerli?i, bilimsel yöntemlerle titizlikle incelenmi?tir. Yap?lan faktör analizi sonucunda elde edilen toplam varyans aç?klama oran? **%62,595** olarak belirlenmi?tir. Bu yüksek oran, ölçe?in yap? geçerli?inin güçlü oldu?unu ve bataryan?n teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? zihinsel yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Elde edilen bu sonuç, Ç?ZKTB'nin Türk örnekleminde orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? korudu?unu ve ölçtü?ü yap?n?n geçerli oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ç?ZKTB'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i, orijinal testin iki farkl? uygulamas?nda hesaplanan Cronbach Alpha de?erleri ile kan?tlanm??t?r. Testin ilk uygulamas?nda Cronbach Alpha de?eri **0,91** ve ikinci uygulamas?nda ise **0,94** olarak bulunmu?tur.

Bu de?erler, psikometrik standartlara göre mükemmel düzeyde iç tutarl?l??a i?aret etmektedir. Maddeler aras? uyumun bu denli yüksek olmas?, batarya içerisindeki maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü do?rulamak amac?yla aç?klay?c? faktör analizi yöntemi kullan?lm??t?r. Bu analiz, batarya maddelerinin ölçülmek istenen temel psikolojik yap?yla ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemeyi amaçlam??t?r.

Analiz sonucunda, toplam varyans?n **%62,595**'inin aç?klanmas?, bataryan?n yap?sal olarak sa?lam oldu?unu ve ölçtü?ü Zihin Kuram? yap?s?n?n tekil veya güçlü bir birincil faktör etraf?nda topland???n? desteklemektedir.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Batarya (Görsel ve sözel materyaller içeren, bireysel olarak uygulanan performans testi)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ya? Grubu: 4-5 ya?

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan tipik geli?im gösteren 4 ve 5 ya? aral???ndaki çocuklar üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireysel uygulama gerektiren, farkl? Zihin Kuram? bile?enlerini (yanl?? inanç, niyet, görünü?-gerçeklik ayr?m? vb.) ölçen alt testlerden olu?an bir bataryad?r. Derecelendirme bilgisi kaynakta detayl? olarak sunulmam??t?r ancak performans bazl? puanlama beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Merve Alt?nta?, Haliç Üniversitesi, Cronbach Alpha, Faktör Analizi, Sosyal Bili?, Psikolojik Ölçüm, Yüksek Lisans Tezi, Erken Çocukluk.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: mervealtintas@baskent.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek uyarlama çal??mas? **2014** y?l?nda Yüksek Lisans Tezi kapsam?nda tamamlanm??t?r. Kullan?m ve izinler için sorumlu yazar Merve Alt?nta? ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Testin orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cocuklar-icin-zihin-kurami-test-bataryasi-cizktb-4-5-yas-toad.pdf

Referanslar

Alt?nta?, M. (2014). Çocuklar ?çin Zihin Kuram? Test Bataryas?'n?n 4-5 ya? Türk çocuklar?na uyarlanmas?, geçerlik ve güvenirlik çal??mas? (Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?stanbul). https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi adresinden edinilmi?tir.

Tez Merkezi Detayl? Ba?lant?: tez.yok.gov.tr

Çocuklar ?çin Zihin Kuram? Test Bataryas? (Ç?ZKTB) (4-5 ya?) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta detayl? olarak sunulmam??t?r. Maddeler, bataryan?n uygulama k?lavuzunda ve kaynak tez çal??mas?nda (Alt?nta?, 2014) bulunmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM